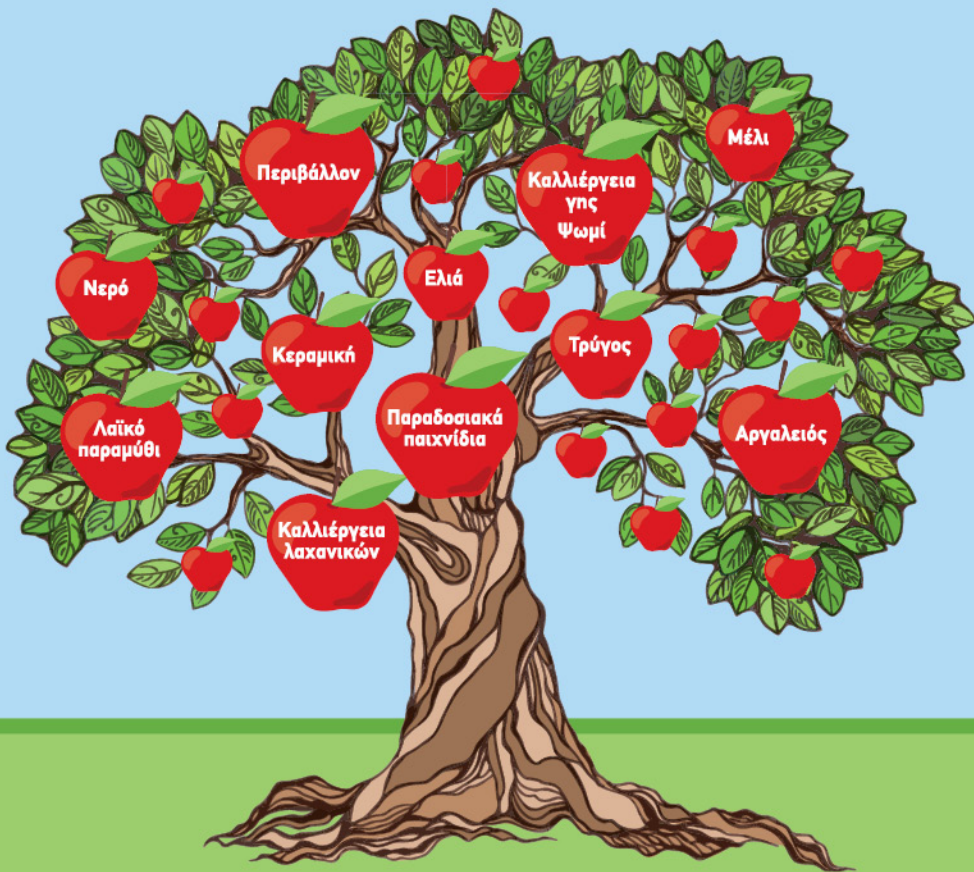

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

για τα Δημοτικά Σχολεία

Ευρωπαϊκό Μουσείο Άρτου | Διαδραστικό Αγροτικό Λαογραφικό Μουσείο Βαρνάβα

Ανδρούτσου 7, Βαρνάβα, 19014

T. 2295 0 97870, 6936 89 11 93, 6937 82 29 62 | F. 2295 0 97870 | E. museo@ilmb.gr

www.ilmb.gr | www.museum-psomiou.com

// Αναπαράσταση τρύγου

Έως και τις 10 Νοεμβρίου οι επισκέπτες μαθητές, θα τρυγήσουν σταφύλια στους εξωτερικούς χώρους του Μουσείου, θα τα τοποθετήσουν στα καλάθια, ενώ στη συνέχεια θα τα συνοδεύσουν στα πατητήρια, τα οποία και πατούν αν το επιθυμούν. Μια παράσταση ζωντανή με τον παλιό παραδοσιακό τρόπο χωρίς χρήση μηχανημάτων. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τη δημιουργία μουστοκούλουρων από τα παιδιά τα οποία και παίρνουν μαζί τους.

Η δράση πραγματοποιείται τους μήνες Σεπτέμβρη, Οκτώβρη, Νοέμβρη.

// Αναπαράσταση καλλιέργεια της γης

Καλλιέργεια σπορά θερισμός σιτάρι - αλεύρι - ψωμί. Αυθεντική ζωντανή αναπαράσταση με πρωταγωνιστές τους μαθητές οι οποίοι βιώνουν μια δύσκολη καθημερινότητα των προγόνων τους, που όμως είχε άμεση εξάρτηση με τη ζωή τους (τροφή). Η σπορά, το αλέτρι, η παλαμαριά, το δρεπάνι, το ντουγένι είναι μερικά από τα εργαλεία που τα παιδιά θα χρησιμοποιήσουν, ενώ στη συνέχεια οι μαθητές γυρίζουν το χειρόμυλο ρίχνοντας σιτάρι και δημιουργώντας αλεύρι παρασκευάζουν, ζυμώνουν, πλάθουν και διακοσμούν το δικό τους «άρτο τον επιούσιο». Από τα δεκάδες εκθέματα κεντημένου ψωμιού στη μόνιμη έκθεση του Μουσείου, οι μαθητές διαλέγουν ποια σχέδια από ζυμάρι θα κεντήσουν. Με αυτά θα στολίσουν τα κουλούρια (Βάπτισης, Γάμου, Χριστουγέννων, Πάσχα, θερισμού) τα οποία παίρνουν μαζί τους. Οι μαθητές αφήνονται να βιώσουν την εμπειρία της επαφής με το ζυμάρι και τον πρωτογενή τομέα.

Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.

// Ελιά το δέντρο, ελιά ο καρπός

Το σύμβολο της ειρήνης, το φυτό της προσφοράς, από τα αρχαία χρόνια ως τις μέρες μας. Οι τρόποι συγκομιδής με τους μαθητές να συμμετέχουν μαζεύοντας, τσακίζοντας - τρυπώντας ή χαράζοντας πάνω σε πλάκες τις ελιές, τις οποίες παίρνουν σε βάζα μαζί τους στο σχολείο. Ένα καινοτόμο πρόγραμμα προβολής της Μεσογειακής Διατροφής που προτείνει λύσεις για την πράσινη επιχειρηματικότητα σε σχέση με τον πρωτογενή τομέα της χώρας. Η δράση περιλαμβάνει δημιουργία στεφανιού από κλαδιά αγριελιάς (κότινο).

Η δράση πραγματοποιείται τους μήνες Οκτώβρη, Νοέμβρη, Δεκέμβρη.

// Μελισσοκομία (μέλισσα-κερί)

Τα παιδιά θα ντυθούν μελισσοκόμοι, θα δουν παλιές παραδοσιακές αλλά και σύγχρονες κυψέλες με τις μέλισσες και τη βασίλισσα καθώς και κηρύθρες. Θα γευθούν το μέλι και θα ενημερωθούν για τις ιδιότητές του από το παραδοσιακό μελισσοκόμο. Θα διδαχθούν την δημιουργία της κηρύθρας από την μέλισσα και πως παρασκευάζεται παραδοσιακά το κερί. Οι μαθητές συμμετέχουν και παίρνουν μαζί το δικό τους φυσικό κερί.

Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.

// Κεραμική

Η ιστορία του πηλού από την αρχαιότητα έως σήμερα, με τους μαθητές να χρησιμοποιούν την φαντασία τους για να δημιουργήσουν με τον πηλό τα δικά τους κεραμικά. Η δράση περιλαμβάνει προτάσεις και ιδέες εύκολα υλοποιήσιμες από ψυχρό πηλό.

Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.

// Ανακύκλωση

Η αξία και εφαρμογή της ανακύκλωσης σε σχέση με την καταναλωτική συνείδηση στην καθημερινή μας ζωή. Κατηγοριοποίηση σκουπιδιών σε ξεχωριστούς κάδους. Ανακυκλωμένο χαρτί, αναπάρσταση και ζωγραφική κολάζ σημάτων ανακύκλωσης και «βόλτα στα ράφια των super market».

Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.

// Το πλαστικό μπουκάλι που ντύθηκε με αντρική & γυναικεία φορεσιά

Οι μαθητές με βάση το πλαστικό μπουκάλι ενημερώνονται για την ανακύκλωση και δημιουργούν τη δική τους κατασκευή παραδοσιακών φορεσιών με κομμάτια υφάσματος.

Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.

// Παραδοσιακά παιχνίδια

Οι κουτσούνες: Τα παιδιά μαθαίνουν πως φτιάχνονταν παλιότερα τα παιχνίδια μαθαίνοντας ταυτόχρονα τη σημασία της ανακύκλωσης (από υλικά που έβρισκαν μέσα στο σπίτι τους). Κατασκευάζουν «κουτσούνες», κούκλες από ύφασμα ή μαλλί και τις τύνουν.

Η μπάλα από την αρχαιότητα έως σήμερα: Παρουσίαση της ιστορίας της μπάλας σε θεωρητικό αλλά και σε πρακτικό επίπεδο, έτσι ώστε κάθε παιδί φεύγοντας να έχει κατασκευάσει την δική του μπάλα από ύφασμα.

Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.

// Διατροφή & υγεία

Τα παιδιά γνωρίζουν τις θρεπτικές αξίες της Μεσογειακής Διατροφής, έρχονται σε επαφή με λαχανικά, φρούτα και όσπρια, δημιουργώντας το δικό τους θερμιδικό δεκατιανό. Στη συνέχεια δημιουργούν κατασκευές με φρούτα και λαχανικά τα οποία και παίρνουν μαζί τους. *Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.*

// Μαθαίνουμε για τη μεσογειακή διατροφή & ετοιμάζουμε το φαγητό διαλέγοντας μόνοι μας τα υλικά

Βόλτα στα στενά δρομάκια του χωριού, στους παραδοσιακούς φούρνους, μανάβικο, μπακάλικο με σκοπό οι μαθητές να διαλέξουν μόνοι τους τα υλικά του δεκατιανού τους, με την καθοδήγηση των εκπαιδευτών. Γιατί πρέπει να αγοράζουμε Ελληνικά προϊόντα και πως τα ξεχωρίζουμε. Επιστροφή στους χώρους των μουσείων όπου τα παιδιά δημιουργούν τη δική τους μεσογειακή σαλάτα με λαχανικά, τυρί φέτα και ψωμί.

Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.

// Μυρίζω, αγγίζω, μαγειρεύω

Μέσα από παιχνίδια αισθήσεων τα παιδιά ανακαλύπτουν το μαγικό κόσμο της μαγειρικής. Αναγνωρίζουν μυρωδιές αφεψημάτων (χαμομήλι, φασκόμηλο, δυόσμο, μελισσόχορτο, λουίζα, μέντα, βασιλικό, δενδρολίβανο κ.α) μαθαίνοντας διαφορετικούς τρόπους μαγειρέματος των ιδίων φαγητών και δημιουργούν το παραδοσιακό ζυμαρικό της περιοχής μας (γκόγκλιες). Κάθε μαθητής παίρνει μαζί του ένα μέρος των ζυμαρικών.

Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.

// Τα παραδοσιακά ζυμαρικά στη μεσογειακή διατροφή

Παραδοσιακές χυλοπίτες και τραχανάς καθώς και δημιουργία παραδοσιακών μακαρονιών (γκόγκλιες) περιλαμβάνει η συγκεκριμένη δράση. Οι μαθητές ενημερώνονται επίσης για την Μεσογειακή Υγιεινή Διατροφή ενώ φεύγοντας παίρνουν μαζί τους τις «παραδοσιακές τους δημιουργίες». *Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.*

// Παραδοσιακός αργαλειός

Οι μαθητές βιώνουν την διαδικασία παραγωγής υφάσματος, όπου «χτενίζουν» το μαλλί του ζώου, το τοποθετούν στην ρόκα και το κάνουν κλωστή, ενώ η έμπειρη δασκάλα του αργαλειού, δημιουργεί με την κλωστή, ζωντανά κομμάτια υφάσματος. Πλήρη ανάλυση για το ρόλο του αργαλειού στην ζωή των ανθρώπων τον περασμένο αιώνα. Ο κάθε μαθητής φεύγοντας παίρνει μαζί τον δικό του αυτοσχέδιο αργαλειό. Ένα εργαστήριο βιωματικής δράσης με κεντρικό πυρήνα τη μάθηση, τη τέχνη και τη φαντασία. *Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.*

// Λαϊκό παραμύθι

Το λαϊκό παραμύθι ζωντανεύει με την βοήθεια της αφηγήτριας, της κόκκινης κλωστής δεμένης στην ανέμη τυλιγμένη. Μια ιδιαίτερη αξιόλογη αναδρομή συντροφιά με τη «γιαγιά» και βέβαια γύρω από το τζάκι καθισμένοι στις φλοκάτες. *Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.*

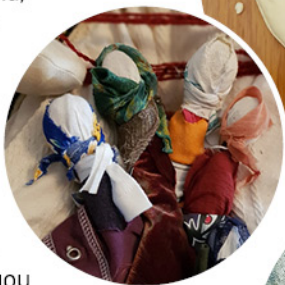
// Ήθη & έθιμα στον κύκλο του χρόνου

Παραμύθια και κατασκευές βασισμένα στα έθιμα του λαού μας στο κύκλο του χρόνου.

10 δράσεις για όλη την εκπαιδευτική περίοδο.

Το δωδεκάημερο των Χριστουγέννων

Θρύλοι, παραδόσεις, παραμύθια και δοξασίες για το δωδεκάημερο των Χριστουγέννων, από την ελληνική παράδοση με αναφορές στις συνήθειες άλλων λαών. Τα παιδιά ακούν παραμύθια, συμμετέχουν σε αυτά και φτιάχνουν το δικό τους Χριστόψωμο.

Καλικάντζαροι

Ο μοσκάμπαρης, ο ζαχαράκης, ο Μπισκοτένιος που το έσκασε και όλοι θέλουν να τον φάνε, οι κουτσούνες του γέρου, τα ζυμαροκουκλάκια που μίλησα και έδωσαν στο βασιλόπουλο την πληροφορία που χρειαζόταν. Ακούμε παραμύθια και πλάθουμε από ζυμάρι τους ήρωες των ιστοριών.

Χελιδονίσματα

Τα κάλαντα του Μάρτη. Έχει ο Μάρτης κάλαντα; Στο πρόγραμμα αυτό μαθαίνουν για την εναλλαγή των εποχών και τη σημασία τους για την αγροτική κοινωνία. Μαθαίνουν επίσης να τραγουδούν τα κάλαντα του Μάρτη και κατασκευάζουν μια μικρή χελιδόνα για να την κρατούν όταν τραγουδούν.

Σαρακοστή

Ήθη, έθιμα και παραδόσεις για την Σαρακοστή. Τα παιδιά μαθαίνουν για τη νηστεία αλλά και τα ψυχοσάββατα μέσα από την αφήγηση θρύλων και παραδόσεων. Στην συνέχεια δημιουργούν τη δική τους κυρά Σαρακοστή από ζυμάρι.

Ο Λάζαρος, τα λαζαράκια & τα κάλαντα

Παραδόσεις για το Σάββατο του Λαζάρου.

Τα παιδιά συμμετέχουν στην αναπαράσταση της ανάστασης του Λαζάρου και μαθαίνουν να τραγουδούν τα κάλαντα του Λαζάρου φτιάχνοντας λαζαράκια από ζυμάρι.

Παραδοσιακό γαϊτανάκι

Τα παιδιά με την βοήθεια των εμπυκωτών

αναβιώνουν το παραδοσιακό γαϊτανάκι όπου οι μαθητές, πολύχρωμες κορδέλες και παραδοσιακές μουσικές εμπλέκονται αρμονικά μεταξύ τους (έθιμο της Σαρακοστής).

Διώχνοντας τον Κουτσοφλέβαρο

Οι μαθητές αναβιώνουν ένα από τα έθιμα της Αττικής όπου τενεκέδες ενωμένοι μεταξύ τους σύρονται στα στενά δρομάκια του χωριού, δημιουργώντας φασαρία, για να φύγει γρήγορα ο χειμώνας.

Περπερούνα

Το νερό και η σημασία του για την αγροτική κοινωνία. Η τελετή της Περπερούνας. Τα παιδιά μαθαίνουν για το έθιμο της «Περπερούνας» αναβιώνοντας την τελετή.

Το γούρι-Για το καλό του Χρόνου

Οι μαθητές δίνουν ευχές για καλή τύχη, με σύμβολα και σχέδια χρησιμοποιώντας τη τεχνική αλλά και τη φαντασία τους, δημιουργούν το δικό τους γούρι (ρόδι, караβάκι ή πέταλο) για την νέα χρονιά, από ζυμάρι ή πηλό.

Βάψιμο & στόλισμα πασχαλινών αυγών

Γιατί βάφουμε αυγά το Πάσχα; Χρησιμοποιώντας διάφορα υλικά όπως κορδόνια, τρέσες, σύρμα, πηλό, φλούδες κρεμμυδιών, ζυμάρι, πινέλα και φυσικές μπογιές οι μαθητές βάφουν και στολίζουν αυγά, ενώ φεύγοντας παίρνουν μαζί το δημιούργημά τους.

// Παραδοσιακά ομαδικά παιχνίδια

Γλωσσική και κινητική ανάπτυξη των παιδιών όπου επιπλέον συνδυάζεται η παράδοση με την διαπολιτισμικότητα. Ίδια παιχνίδια σε διάφορες χώρες (σοιανάκι, κουτσό, αμπάριζα, αλάτι ψιλό - αλάτι χοντρό, πεντόβολα, μήλα κ.α)

Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.

// Λαμπάδα από φυσικό κερι

Οι μικροί επισκέπτες ενημερώνονται για το έθιμο της λαμπάδας των Αγίων ημερών του Πάσχα. Η λαμπάδα αποτελείται από φυσική κηρήθρα στολισμένη με μικρά κεραμικά και ψωμένα καλλιτεχνήματα.

Η δράση πραγματοποιείται για ένα μήνα πριν το Πάσχα κάθε έτους.

// Κατασκευή τεχνιτών φωλιών από φυσικά & ανακυκλωμένα υλικά

Αναβιώνοντας ένα από τα έθιμα του Βαρνάβα όπου οι κάτοικοι έφτιαχναν φωλιές-ταΐστρες για τα πουλιά, προσπατώντάς τα από τη βαρucheιμωνιά. Κάθε μαθητής με την βοήθεια των εκπαιδευτών κατασκευάζει τη δική του φωλιά-ταΐστρα από ανακυκλωμένα υλικά, την οποία και παίρνει μαζί του. *Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.*

// Μαθαίνω να καλλιεργώ λαχανικά

Οι επισκέπτες μαθαίνουν να καλλιεργούν λαχανικά (κρεμμύδια, σκόρδα, ρόκα, μαρούλια, ραπανάκια κτλ) να προετοιμάζουν το έδαφος (σκάλισμα), να τα φυτεύουν, να τα ποτίζουν και γενικά να τα περιποιούνται. Τα φυτά καθώς και ο εξοπλισμός (γάντια, εργαλεία, προστατευτικά παπούτσια) παρέχονται από το φορέα μας. Φεύγοντας οι μαθητές παίρνουν μέρος των φυτεμένων λαχανικών σε μικρά τελάρα με γλαστράκια στο σχολείο τους. Η δράση περιλαμβάνει επιπλέον τη δημιουργία ενός σκιάχτρου. *Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.*

// Παρασκευή φυτικών καλλυντικών

Οι μαθητές μαθαίνουν να παρασκευάζουν καλλυντικά από φρούτα, λαχανικά και βότανα με οδηγό παραδοσιακές συνταγές.

// Σαπωνοποιΐα

Οι μαθητές παρακολουθούν βήμα βήμα την παρασκευή παραδοσιακού σαπουνιού με ελαιόλαδο, με ωραία χρώματα αρώματα και σχέδια ταξιδεύοντας στον μαγευτικό κόσμο της Χημείας με διασκεδαστικό τρόπο. *Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.*

// Οι μαθητές σχεδιάζουν την πόλη τους

Η δράση περιλαμβάνει παρουσίαση Ελληνικών και Ευρωπαϊκών πόλεων με βραβεία στην αρχιτεκτονική, τη δόμηση, το αστικό και περιαστικό περιβάλλον. Τι θα ήθελαν οι μαθητές για την πόλη που ζούν μέσα από την ζωγραφική και από ιδέες. Δημιουργία προτάσεων για την πόλη τους και γράμμα στο δήμαρχο. *Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.*

// Νερό

Νερό & μυθολογία

Σειρήνες - Σκύλλα - Γλαύκος (θεατρικό παιχνίδι)

Το πρόγραμμα στοχεύει στο να αντιληφθούν οι μαθητές την αλληλεπίδραση νερού και ανθρώπου με το πέρασμα των αιώνων. Κατασκευή μουσικού οργάνου - ο ήχος της βροχής.

Νερό & λαϊκή παράδοση

Νεράιδες - Δράκοντες - Αμίλιτο νερό - Έθιμο Κλήδονα (παιχνίδι αμιλιπτου νερού). Τραγούδι: Ένα νερό κυρά Βαγγελιώ κ.α.

Χορός: Το γιλατανιώτικο νερό. Το πρόγραμμα στοχεύει στο να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές ότι η μουσική είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την καθημερινότητά μας, συνδέοντας το νερό με την ιστορία και την μουσική, να αντιληφθούν την αλληλεπίδραση νερού και ανθρώπου με το πέρασμα των αιώνων και να έρθουν σε επαφή με την λαϊκή παράδοση και τα τραγούδια της ώστε να καταλάβουν την αξία της μουσικής στην καθημερινή ζωή. Κατασκευή νεράιδας ή μουσικού οργάνου. *Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο.*

// Περιβάλλον & ζωή - Γινόμαστε ένα με τη φύση

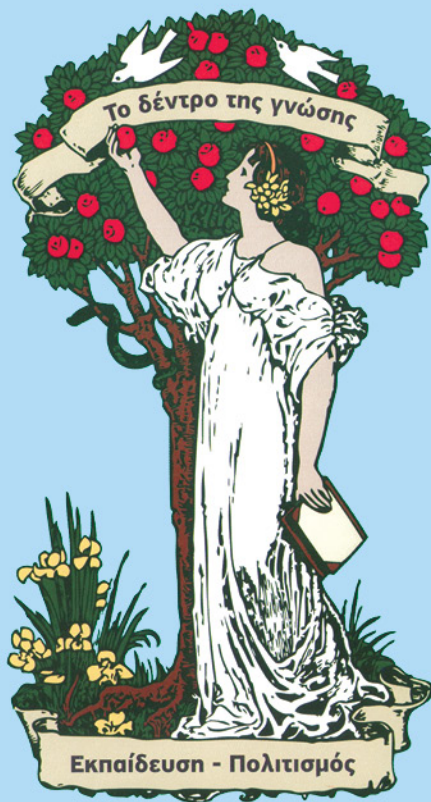
Περίπατος στο δάσος και σε ήπιας μορφής πειβαλλοντικό μονοπάτι όπου οι μαθητές επισκέπτονται σημεία μοναδικής φυσικής ομορφιάς, γνωρίζουν και ενημερώνονται αναλυτικά για την κλωρίδα της περιοχής. Επιστροφή στο μουσείο και δημιουργία κατασκευών με υλικά που μάζεψαν στη φύση, ζωγραφική με κεντρικό θέμα το περιβάλλον, λύσιμο κρυπτόλεξου, τα οποία και παίρνουν μαζί τους. Ένα βιωματικό πρόγραμμα που συνδέει τους μαθητές με το φυσικό θησαυρό της Αττικής. *Η δράση πραγματοποιείται όλη την εκπαιδευτική περίοδο, εκτός δύσκολων καιρικών συνθηκών.*

// Απόκριες

Κατασκευή μάσκας και χαρταετού. Οι μαθητές ενημερώνονται για τα έθιμα των αποκριών και με την βοήθεια των επιμορφωτών δημιουργούν τη δική τους μάσκα ή χαρταετό τα οποία και παίρνουν μαζί τους.

Ευρωπαϊκό Μουσείο Άρτου | Διαδραστικό Αγροτικό Λαογραφικό Μουσείο Βαρνάβα

Ανδρούτσου 7, Βαρνάβας, 19014

T. 2295 0 97870, 6936 89 11 93, 6937 82 29 62 | **F.** 2295 0 97870 | **E.** museo@ilmb.gr

www.museio-psomiou.com | www.ilmb.gr